

9/2005 GOMENDIOA, EKAINAREN 29^{KOA}, BILBOKO UDALARI EGINA, TRAFIKOKO PROZEDURA BATEAN JARRITAKO ISUNA NAHITAEZ ORDAINARAZTEKO PREMIAMENDU-BIDEA BALIORIK GABE UTZ DEZAN ETA HORREN ONDORIOZ BILDUTAKO DIRU-KOPURUAK ITZUL DITZAN.

Aurrekariak

1. (...) jaunak Arartekoari esku hartzeko eskatu zion, izan ere, (...) zenbakiko prozeduran jarri zioten trafiko-isuna ordaindu ez zuela-eta, Bilboko Udalak betearzte-bidez ordaintzeko errekerimendua bidali zion.

Interesdunak adierazitakoaren arabera, prozedura hori bideratu zenean ez ziren bete legezko hainbat betebeharrak, hain zuzen, bi gai hauekin lotutakoak: batetik, prozedura osatzen duten egintzen artean, bigarren jakinarazpen-ahalegina; eta bestetik, interesduna bizi den herriko udaletxeko iragarki-taulan ediktuak ezagutarazi direla egiaztatzea.

Orobat, kexagileak zioenez, errekerimendu horren kontra jarri zuen berraztertze-errekurtsoaren ebazpenean ez zen ezer adierazi berak alegatutako arrazoiaren gainean, eta, hortaz, ezin zuen bere eskaera modu egokian defendatu.

2. Gure lehen informazio-eskaerari erantzunez, Herritarren Segurtasun eta Babes Zibileko zinegotzi ordezkioak administrazio-espeditarearen kopia bat igorri zigun, baita egindako jardueren berri ematen zuen txosten bat ere.

Prozedura 2003ko maiatzaren 20an hasi zen, Bilboko udaltzain baten salaketa zela medio, baimendutako ibilgailuentzat erreserbatuta dagoen tokian aparkatzeagatik.

Salaketa interesdunari berari jakinarazten ahalegindu ziren 2003ko ekainaren 2an eta 3an, haren bizilekuan, eta azkenean familiarterako bati postetxean eskura emanaz gauzatu zen jakinarazpena.

Zigortzeko erabakia, berriz, 2003ko abuztuaren 8an argitaratu zen Bizkaiko Aldizkari Ofizialean, bada alferrikakoak izan ziren norberari jakinarazteko ahaleginak (2003ko ekainaren 7an eta 8an egin ziren, 12:34ean eta 12:15ean,

hurrenez hurren), bizilekuan hura jasotzeko inor ez baitzegoen. Espedientean ez da egiaztatu interesdunaren postontzian, dagokion moduan, jakinarazpena iritsia zela ohartarazteko agiria sartu zutenik, eta eskuratutako kopian ez da ezer adierazi interesduna bizi den herriko udaletxeko iragarki-taulan jakinarazpena ezagutarazteaz.

3. Agiri horiek aztertu eta gero, zalantzan jarri behar izan genuen isuna nahitaez ordainarazteko bideratu zen premiamendu-prozedura legezkoa ote zen, ikusi baikenuen zigortzeko erabakia ez zela legezko aginduen arabera jakinarazi.
4. Herritarren Segurtasun eta Babes Zibileko zinegotzi ordezkioak udalaren jarduera berronetsi zuen, izan ere, bere ustez, postetxeak bidalitako egiaztagirian idatziz jasota dago isuna jakinarazteko bi ahalegin egin zirela eta, nahiz eta agiri hori 2003ko uztailaren 8 eta 18 bitartean itxaron-zerrendan geratu, interesdunak ez zuela inolako izapiderik egin jakinarazpena jasotzeko. Era berean, adierazi zuen jakinarazpen hori (...) jauna bizi den herriko udaletxeko ediktu-taulan ezagutarazi zela 2003ko abuztuaren 14tik irailaren 1era bitartean.

Gogoetak

1. Oro har eta kexa hau aztertzen hasi baino lehen, herritarrek nahiz herri-aginteez legeria bete beharra daukatela gogorarazi behar dugu.

Exijentzia hori trafiko-arauak betetzeari ere badagokio. Arau horiek interes berezia dutela onartu behar da, gure oraingo gizarte-bizitzako alderdi funtsezkoetako bat arautzen dutelako eta, beraz, arauok haustek ondorio larriak ekar ditzakeelako.

Horregatik, printzipio horiek oro har onar daitezten, ezinbestekoa da ez bakarrik herritarrak horretaz jabearazteko etengabe ekintzak burutzea, baizik eta baita ere arau-haustek modu egokian gaitzestea, herri-administrazioek duten zigortzeko ahalmena erabiliz.

Era berean, zigor-prozedura bat bideratzen datozen ondorio larriak kontuan izanik, legezko formaltasunak zorrotz bete daitezten exijitu beharra dago, formaltasunok ez baitira helbururik gabeko baldintza-gehitze hutsa, ezpada administrazioaren jardura zigortzailearen kontra herritarrek duten bermerik

garrantzitsuena. Horrela, azaroaren 26ko 30/1992 Legeak berak –Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearenak– hauxe ezartzen du printzipio orokortzat: herri-administrazioen zigortzeko ahalmena erabili ahal izateko, horretarako propio aurreikusita dagoen prozedura aplikatu beharko da; beraz, ezin izango da zigorrik ipini prozedura hori bideratu gabe.

2. Erakunde honek Eusko Legebiltzarrari 2002. urteaz paratu zion txostenean¹, gomendio orokor bat egin zuen, gai hauek aztertzeko: trafiko, ibilgailu motordunen zirkulazio eta bide segurtasunaren alorrean postaz eginiko jakinarazpenek zein baldintza bete behar dituzten jakinarazpen-ahaleginak behar bezala saiatuta egin direla uler dadin, hartzailea bizilekuan ez dagoenean. Han adierazitakoari lotzen gatzazkio kexa honen erreferentzia-marko orokorrari dagokionez.
3. Zigortzeko prozedura batean, jakinarazteko izapideak berebiziko garrantzia hartzen du, izan ere, araudian agindutako baldintza guztiak zehatz-mehatz betez ziurtatzen da interesdunak baduela prozeduraren berri, eta, orduan, bere burua babesteko eskubidea erabil dezakeela.

Konstituzio Auzitegiak askotan eman izan du gai horretaz duen iritzia. Esate baterako, urtarilaren 13ko 1/1983 Epaian (RTC 1983\1) zera baieztatu zuen:

“De todos los preceptos que las leyes procesales dedican a los actos de comunicación con las partes (notificaciones, citaciones, emplazamientos) y aun de los que se ocupan de los medios de impugnación dirigidos a remediar los vicios ‘in procedendo’, se advierte que el propósito del legislador es, ante todo, conferir a aquellas las garantías para la defensa de sus derechos e intereses, de modo que la notificación, citación o emplazamiento sirva a su objetivo de que, dando noticia suficiente del acto o resolución que la provoca, sirva para que el notificado, citado o emplazado pueda disponer lo conveniente para defender en el proceso los derechos o intereses cuestionados, por cuanto de faltar tal acto de comunicación o adolecer de nulidad equivalente a su falta, el interesado podría verse imposibilitado para ejercer los medios legales suficientes para su defensa.”

Edo, berrikiago, hauxe adierazi du 2002ko urriaren 28ko Epaian (RTC 199\2002):

¹ EUSKADI: Ararteko. VI. Atala. Gomendio orokorrak: 4. Trafikoari, ibilgailu motordunen zirkulazioari eta bide segurtasunari buruzko zehapen prozeduran postaz egiten diren jakinarazpenak: jakinarazpenak behar bezala saiatuta egin direla ulertzeko baldintzak, jakinarazpena jaso behar duena ez dagoenean. *Eusko Legebiltzarrarentzako txostena 2002*. Vitoria-Gasteiz: Ararteko, 2003. Eskura dago www.ararteko.net web orrialdean.

“...el cumplimiento de los requisitos que las Leyes procesales exigen para practicar el emplazamiento, citación o notificación ofrecen relevancia constitucional y son garantía de que el emplazado, citado o notificado conocerá el acto o la resolución que le afecta y podrá, en consecuencia, ejercer adecuadamente su derecho de defensa.”

Horregatik, jurisprudentziak ardura handiz jokatzeko exijitzen du prozesu bat jakinarazteko egintzak gauzatzeko orduan, uste baitu prozedura-legeek jakinarazpenak egiteko ezartzen dituzten baldintzak ez direla betekizun formal hutsak, baizik eta babesik eza galarazteko eta Konstituzioko 24. artikuluan onartutako eskubideak bermatzeko funtsezko elementuak.

Orduan, jakinarazpenaren funtsezko helburua norberari zuzenean egintza jakin bat ezagutaraztea denez gero, zilegi da exijitzea administrazioak beharrezko ardura eta baliabideak erabil ditzala, arrazoizkotasunaren mugen barruan, helburu hori lortu ahal izateko.

Dena den, araudiak berak ezartzen ditu gutxienezko jarduera-baldintza batzuk jakinarazpen pertsonala hobetzearren, interesdunak bere jarrera babestu ahal izango duela bermatzeko metodo gisa, eta baldintzok betetzea saihestezina da.

4. Azaroaren 26ko 30/1992 Legeak –Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearenak–, zera ezartzen du 59.2 artikuluan: *“Jakinarazpena interesdunaren bizilekuan egin eta interesduna ez badago, bizilekuan dagoen edozeinek har dezake, nor den jasota uzten badu. Bizilekuan jakinarazpenaz arduratzeko inor ez badago, hala jasoko da espedientean, eta, horrez gainera, jakinarazpena emateko saioa zein egunetan eta zein ordutan egin den ere idatziko da. Hurrengo hiru egunetako batean eta aurrekoa ez beste ordu batean, berriz saiatuko dira jakinarazpena ematen, beste behin bakarrik.”*

Horren antzeko agindua ematen du abenduaren 3ko 1.829/1999 Errege Dekretuak –posta zerbitzuen prestazioa arautzeko Araudia onartzen duenak– 42. artikuluan.

Auzitegi Gorenak oraintsu –2004ko urriaren 28an– eman duen Epaian (RJ 2004\6594) ordu-diferentziari dagokion baldintza interpretatu du, eta legezko doktrina hau finkatu:

“Que, a efecto de dar cumplimiento al artículo 59.2 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, reformada por la Ley 4/1999, de 13 de enero, la expresión en una hora distinta determina la validez de cualquier notificación que guarde una diferencia de al menos sesenta minutos a la hora en que se practicó el primer intento de notificación.”

5. Posta zerbitzuen prestazioa arautzen duen Araudiak, bere aldetik, honako hau exijitzen du, gainera, posta zerbitzuaren bitartez egiten diren jakinarazpenetarako: bi ahaleginetatik batek ere arrakastarik izan ez badu, jakinarazpena zerrendan gorde dadila, hilabetez gehienez ere, eta hartzaileari hura iritsi dela ohartarazteko agiri bat utz diezaiotela bere etxeko postontzian. Oharpen-agiri horretan idatzita agertu behar du jakinarazpena non dagoen, noiz arte jaso daitekeen, baita bigarren jakinarazpen-ahaleginari buruzko zertzeladak ere.

Auzitegi Gorenak 1997ko abenduaren 12ko Epaian adierazi zuenez (RJ 1998\2264), “funtsezkoa da jakinarazpen-ahalegina bi aldiz egin dela eta jakinarazpena iritsi dela ohartarazteko agiria –dagokion postontzian sartuz– jaso dela frogatzea; posta zerbitzuak frogatu behar du hori”. Gainera, Auzitegi Gorenaren iritziz, administrazioari jakinarazpena itzultzen diotenean, iraungirik dagoelako, hark, besteak beste, “administrazioaren espedientearen sartu behar du posta zerbitzuaren ziurtagiria, non ziurtatuko baita noiz eta zein ordutan eman zen jakinarazpena iritsi zela ohartarazteko agiria eta, hala badagokio, hartzailea edo hark baimendutako pertsona ez zela joan postetxera gutuna jasotzera”. Horrela, ondorio hau ateratzen du: administrazioak egintza horiek frogatu dituenean bakarrik jo daitekeela baliozkotzat iragarki bidezko jakinarazpena.

6. Azaroaren 26ko 30/1992 Legearen 59.5 artikulua ediktu bidezko jakinarazpenera jotzea baimentzen du, baldin eta norberari jakinarazten saiatu ondoren, jakinarazterik lortu ez bada.

Beraz, bide hori baliatu ahal izateko, ezinbestekoa da alde aurretik norberari jakinarazten saiatu izana, araudiak ezartzen dituen baldintza formal eta material guztiak betez. Orduan, ediktu bidezko jakinarazpena erabiltzea ez da baliozkoa izango alderdi horiek egiaztatzerik ez badago edo baldintza horiek ez direla zehatz-mehatz bete ondorioztatzen bada.

7. Aztertzen ari garen prozeduran, 19 minutuko aldea izan zen zigor-erabakia jakinarazteko egin ziren bi ahaleginen orduen artean, hau da, ez zen arestian aipatu dugun Auzitegi Gorenaren epaian ezarritako gutxienezko aldea bete

–60 minutukoa–, eta, gainera, espedientean ez da ziurtatu hartzailearen postontzian jakinarazpena iritsi zela ohartarazteko agiririk sartu zenik.

Ahalegin horiek ez ziren egin, beraz, lege araubidean ezarritako baldintzak betez; horregatik, nahitaez zalantzan jarri beharra dago ediktu bidea erabiltzea baliozkoa ote den zigor-erabakia jakinarazteko, eta, azken batean, ondorioztatu behar da jakinarazpena ez zela behar bezala egin.

Egiaztapen horrek eragina du, azkenean, isuna ordainarazteko geroago bideratu zen premiamendu-prozeduran, izan ere, Bizkaiko Lurralde Historikoko Zerga-bilketari buruzko Araudia onartzen duen 36/1997 Foru Dekretuan –martxoaren 18koan– ezarritakoa kontuan izanik, ez zegoen oinarririk premiamendu-prozedura hasi eta garatzeko.

Horregatik guztiagatik, gomendio hau egin genuen, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak– 11 b) artikuluan ezarritakoaren arabera:

9/2005 GOMENDIOA, ekainaren 29koa, Bilboko Udalari egina

Baliorik gabe utz dezala (...) jaunaren kontra (...) erreferentziarekin bideratu den trafiko alorreko prozeduran jarritako isuna nahitaez ordainarazteko premiamendu bidea, eta itzul ditzala horren ondorioz bildutako diru-kopuruak, halakorik bildu badu.